

Štv.
Broj

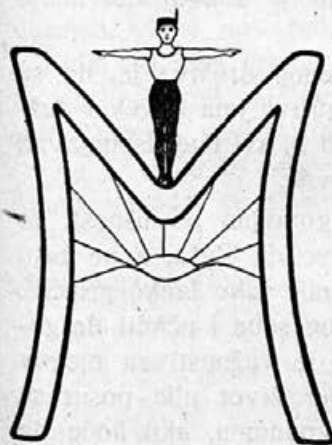
11.

V Ljubljani, november 1921.

Leto
God. III.

MIROSLAV AMBROŽIČ:

Zašto neka mladež posećuje sokolsku vežbaonicu?

lad čovek, dečak ili devojčica da zalazi u sokolsku vežbaonicu, tome je uzrok obično taj, što su ga tamo poslali njegovi roditelji ili što sam nalazi u vežbaonici nekakvu ugodnu zabavu. On uživa u tome što se mnogo kreće sa svojim udovima, ugodno mu je i društvo koje nalazi kod telovežbe. Kretanje je naročito za nedorastlog čoveka samo po sebi nešto ugodnoga, jer mlado telo, koje se razvija i dorašta, kipi od bujnog života tražeći oduška u kretnji. A ovakav mlad čovek i čezne za živahnim društvom, za natjecanjem, u kome

hoće da postizava moć i telesnu snagu, kao što je vidi kod odrastlih. Mlad čovek hoće takodjer da bude okretan i da izvadja stvari, koje se ne vidjaju svakog dana. Telovežba je dakle za njega promena u njegovom životu. A promene želi si mladi, nemirni duh neprestano.

To su obično uzroci, koji dovode mladog čoveka do telovežbe. A telovežaba ima različitih. Imamo sokolsku telovežbu, dalje telovežbu raznih drugih društava, a u neku vrstu telovežbe ubrojavamo takodjer nogometni sport i slično.

Zašto dakle neka ide mlad čovek baš u Sokolsko društvo, a ne u koje drugo društvo?

Odgovor na ovo pitanje glasi: Mladež neka ide u sokolsku vežbionicu radi toga, što samo sokolskom telovežbom zbilja koristi sama sebi, a ujedno služi svome narodu.

Da to dokažemo, treba rastumačiti, kako time što posećamo sokolsku telovežbu, koristimo sebi i kako pri tom služimo svome narodu.

Čovek mora telesno raditi i svoje mišice napinjati zato, što je njegovo telo tako stvoreno, da se razvija i ojačava samo onda, kad čovek u pravoj meri radi. Ako je len i ne radi, ne razvija se i okržljava. Seoska deca, koja se mnogo kreću i telesno rade, snažnija su i zdravija nego ona gradska deca, koja nemaju toliko prilike da se kreću.

A osim toga sokolski telesni uzgoj brine se i za to, da postanu vežbači smeliji i ustrajni. Imamo vežbama, koje utvrđuju smelost, a ustrajnosti se naučimo učenjem težih vežba, koje nisu sve ugodne, a moramo ih se učiti, jer tako naredjuje prednjak, a mi nećemo da zaostanemo za svojim drugovima ili drugaricama.

Kod telovežbe učimo se i sokolskoj disciplini. To je ono svojstvo, pomoću kojeg savladujemo svoje loše navike. Svaki čovek naime ima svojih mana, a dužnost je njegova, da te svoje mane kroti i obuzdava. Ali to je teška stvar. Svoje mane popravlja samo onaj, koji jakom voljom nastoji da se savlada. Kržljavci nemaju jake volje; jaka volja može se odgojiti teškim i napornim radom — a ovaj rad nudja mladeži sokolska telovežba.

Jedna od najvećih mana današnjeg pokvarenog društva je, da su ljudi premalo svestni svojih dužnosti, jer pored prava ima čovek i dužnosti, koje mora tačno i savestno ispunjavati. Kad bi svi ljudi ispunjavali svoje dužnosti ne bi se nikome dogadjala nepravda.

Sokolska disciplina je poslušnost, i to dragovoljna poslušnost, to znači, čovek sluša zato, jer spoznaje da je pravo da sluša, a ne zato što se boji kazni, ako ne bi slušao. A tome se nije tako lahko priučiti, jer mora čovek kod toga više puta zatajiti samog sebe i učiniti dragovoljno mnogošta što mu nije ugodno. A velike je važnosti za njegov život, ako je čovek naučio takvu disciplinu, jer život nije posut sa cvećem i čovek se mora odreći mnogočemu ugodnomu, ako hoće da živi pravilno.

Za život su sva pomenuta svojstva i sposobnosti, koje odgajaš u Sokola, najveće važnosti. Telesno zdravlje je prva želja, pa i prva potreba svakog čoveka, pa ako hoćeš da budeš koristan član svoga naroda i ljudskog društva, moraš imati i gore pomenuta dobra moralna svojstva, da se možeš preživljati u teškom životu na pošten način, da živiš od uspeha svog napornog rada sebi u zadovoljstvo i nikome na štetu.

Ako si ti sam zdrav, dobar i plemenit, povećavaš time i silu svoga naroda. Samo onaj narod, koji ima zdrave i dobre ljude, sme se uzdati

u bolju budućnost. Narodi, čiji su članovi telesno i moralno propali, polagano umiru i vremenom nestaju iz istorije.

Zato je dužnost svakog pojedinca, da se stara o svom plemenjenju, jer time služi koristima svoga naroda.

A što je narod i zašto da mu služimo?

Narod je velika porodica svih onih koji govore jedan jezik. Nepokvaren čovek voli svoj narod, kao što voli svoju užu porodicu. Svome narodu želi dobro, blagostanje i sreću, kao što to želi svojim roditeljima, braći i sestrama.

A najveće je narodno dobro zlatna sloboda. Slobodan narod u slobodnoj državi mora nam uvek biti prva težnja, najveća želja. Jer narod nam je kao majka, a država kao otac.

Biti pak slobodan i očuvati slobodu može samo onaj narod, koji ima vrle sinove, koji ima zdravo i plemenito ljudstvo.

Sloboda daje narodu blagostanje — podjarmljeni narodi su robovi, koji služe tuđincu i ne mogu da se brinu ni za svoj napredak ni za svoje blagostanje.

Omladina, koja je nada naroda, omladina, u kojoj je budućnost naroda, mora biti svestna svoje dužnosti.

Već u nežnim godinama mora voditi brigu za to, da iz nje, kad doraste, nikne nov rod, zdravog tela i plemenitog mišljenja, ustrajan u radu i pošten prema svakomu, požrtvovan i junački, nov rod nesebičnih ljudi, koji vole slobodu i napredak te imaju pred očima pre svega koristi svoga naroda i svoje države.

A k tome te odgaja Sokol. I da postaneš vredan i dostojan član svoga naroda, posećuj sokolsku vežbaonicu.

Олга Керних Пелеш.

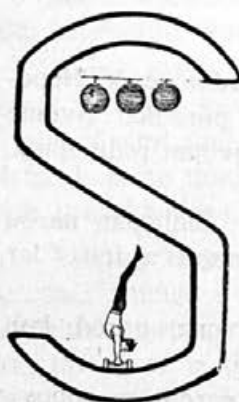
Децо моја!

Децо моја пријатељи мали
Како сте се дивно поредали
Друг до друга, а сека до сек'е
Раскрилили сви ручице мек'е
Ко да ћете полећети лако
Примакнут се жарком сунцу овако.

Примичте се соколићи мали
Та зато сте у соколе стали
Да се жарком подижете сунцу
Братској слози — просвете врхунцу
Оцу мајци, да будете дика
А свом роду будућност велика!

Na Veliko Planino.

(Naraščajev planinski zlet.)

stavbo letnega telovadišča Sokolskega društva I v Ljubljani je bilo zvezanega toliko dela tako na prostoru kot v telovadnici, da v letošnjem letu nismo imeli skoro nobenega pešizleta. Edino dečki so poleteli enkrat v Kamniško Bistrico. Veselo zadovoljstvo, v katerem niso mogli prehvaliti krasote tega zleta, je vzbudilo tudi želje naših naraščajnikov. Komaj so toraj izzveneli slavnostni dnevi otvoritve, napravila sva z br. Vulčem, marljivim in priljubljenim vodnikom našega naraščaja, načrt za daljši planinski zlet. Določila sva za cilj Veliko Planino (1555 m) nad Kamnikom in poviatek preko Kamniške Bistrice. S sestavljenim načrtom pa je nastalo mnogo novih vprašanj. Oprema, prehrana, prenočišče in pa še — dovoljenje mojstrov. Jeklena sokolska volia br. vodnika je v nekaj dneh premagala vse ovire. Ker v planinski koči na Veliki Planini ni prostora za toliko ljudi, izprosil je pri poveljstvu dravske divizije vojaške šotore, skodelice za hrano in planinske palice. Skrb za kuhinjo pa je prevzela v veliki požrtvovalnosti sestra - sokolica, ker toliko vendar nismo zaupali svoji kuharski umetnosti, da bi si sami kuhali.

Končno je prišel težko pričakovani dan, 27. avgust. To so vam gledali Ljubljančanje. Dasi navajeni hribolazcev, se je vendar vsak ustavljal na cesti in gledal za krepko četo 52 telovadcev, opremljenih z dolgo planinsko palico, preko desnega ramena pa šotorsko krilo, ob njem privezan pribor za šotor in skodelica. (Glej sliko!)

Odpehali smo se z vlakom ob 14.10. Takoj na kolodvoru v Ljubljani so pokazali naraščajniki občinstvu lep primer sokolske discipline. Prikorakali smo malo minut pred odhodom vlaka. „V razvoj na levo!“ in že je bila odbrana straža 6 mož, oddelek za nošnjo kuhinjskega kotla, ostala četa razdeljena v štiri vode, vsaka s svojim vodnikom. Vod za vodom je zasedel pripravljeni voz, kot zadnja pa straža, ki je pri obeh izhodih pazila, da nihče brez dovoljenja ni zapuščal vagona. Ob prepevanju skoraj nismo vedeli, kedaj je minula vožnja, tako naglo smo bili v Kamniku. V četveroredih vsi štirje vodi, za njimi nosači s kuhinjskim kotlom, kakih deset korakov za vsemi pa straža — tako smo korakali skozi prijazno mestece. S petjem pesmi „Hajmo sokoliči“ in „Čika Pero jaše konja belog“ smo povedali radovednim Kamničanom, katere gore list smo. Ko smo pri žagi ob Bistriškem mostu zapustili mesto in nas je pozdravilo ob levi brezkončno ozidje kamniške praharne, raztegnili so se četveroredi v dve dolgi koloni v redu, to pa radi prahu in pripravnejše

hoje. Tako smo merili pol ure dolgo zidovje. Tik ob mestu vzporedno s cesto leži namreč že omenjena tovarna za smodnik. Radi varnosti leže posamezna tovarniška poslopja daleč vsaksebi za se, vsa obdana od gozda. Ako se pripeti nesreča, da se vname in esplodira smodnik v enem oddelku, varuje visoko drevje sosednje dele. Zato je tovarna tako razsežna, da se trudnemu hribolazcu zdi včasih, da njenega obzidja ni konca ne kraja. Rabiš pa v resnici od začetka do konca pol ure. Par slabo obutih nogavic in površno zvezanih šotorov nas je malo zadržalo, ko se nam je pa ob koncu zidu odprl krasen pogled v dolino Kamniške Bistrice, obdane od gorskih velikanov, je bilo vse pozabljeno in gladko nam je šla pot izpod nog. Večina je povpraševala po imenih gora, računala, koliko bodemo pač rabili do vrha planine, ki nas je pozdravljala z desne strani, nekateri so pa bili le prehudi materialisti in hoteli pobirati sadje ob potu. Toda „stoj“, že ga je držala straža za vrat. Ker je bila v onih dneh po vsem kamniškem ckraju zelo razširjena nalezljiva griža, smo bili namreč prisiljeni prepovedati zauživanje sadja in vode iz zapeljivo čiste Bistrice. In pri tem nam je izborno služila straža, ki je zajedno ob koncu kolone pazila, če bi se zmuznil komu kak šotorski klin. V Stranjah, kjer prestopi cesta preko novozgrajenega betonskega mostu Bistrico, smo krenili na senčnem desnem bregu na bližnjico in v pol ure smo bili mimo — za bistriško dolino značilnih — apnenc v Stahovici, kjer je bil določen prvi odmor po skoraj dveurni hoji. Pred prijazno gostilno pri „Korlnu“ smo posedli in polegli in mnogo hitreje kot pot pod našimi nogami se je drobilo brašno iz nahrbnikov v naše želodce. Bistra stadenčnica v družbi sifona in pokalic iz Korlnove kleti so gasile žejo. Ker smo se precej dolgo zamudili, treba je bilo načrt deloma spremeniti. Računali smo z gotovostjo, da ne pridemo do taborišča pred nočjo, zato sem dogovorno z br. vaditeljem izbral 16 naraščajnikov, oborožil jih z razpoložljivimi sekirami in odšel 20 minut pred drugimi. Naša naloga je bila poiskati pripraven kraj za taborišče in pripraviti drva. Da bi nas ne lovil mrak, smo se urno vzpenjali po strmem kolovozu, skočili tu in tam na kako bližnjico in tako prišli v $\frac{3}{4}$ ure do cerkvice sv. Primoža, od katere se odpira krasen razgled po ljubljanskem polju. Čut dolžnosti do drugih nam ni dal, da bi dolgo uživali naravno krasoto, tudi si nismo mogli ogledati notranjosti cerkve, ki je ena najstarejših na Kranjskem in slovi po znamenitih slikah. Vsak košček citrone v usta pa hajd naprej, zakaj vrhovi gora so že žareli v rdečem svjetu zahajajočega solnca. Vedno strmejša pot in pa nagla hoja sta utrudila tri brate in tako sem moral ubrati počasnejši tempo, ker nisem smel svoje male čete trgati. Da bi pa vendar ne mudil pevec, zavil sem na levo in peljal svoj oddelek po stezi preko pasje peči, bližnjica, ki je dobila svoje ime po strmi steni, kjer je steza mestoma le 2—3 pedi široka. Brez neprilik smo se spustili na drugi strani zopet nekoliko v dolino, kar je vzbujalo veliko gorčenje med brati, ki niso hoteli doumeti, da gre v gorah pot včasih

tudi navzdol, akotudi se spenjaš navkreber. S šalami smo podžigali utrujenejše in z nočjo smo bili na robu planote male planine. S tem je bil konec vzpenjanja, le še dvajset minut hoda po valoviti planoti in pozdravila nas je luč iz kočee Slov. plan. društva na Veliki Planini. Dasi je enega in drugega mikalo odpočiti in okrepčati se v prijazni koči, nismo si mogli tega dovoliti, ker mrzel veter nas je opominjal na brate, ki bodo utrujeni prišli za nami.

Za taborišče sem odbral precej globoko kotlino na jugozapadni strani tik pod kočoo, da smo bili vsaj deloma zavarovani proti vetru. Postavil sem nato stražo na pot, ki je imela javiti bližajoči se oddelek, označil smer s svetilko in začel postavljati iz skal ognjišče, dočim so iskali ostali bratje dračje in drva. V temni noči v popolnoma nepoznanem kraju zanje pač ne lahka stvar.

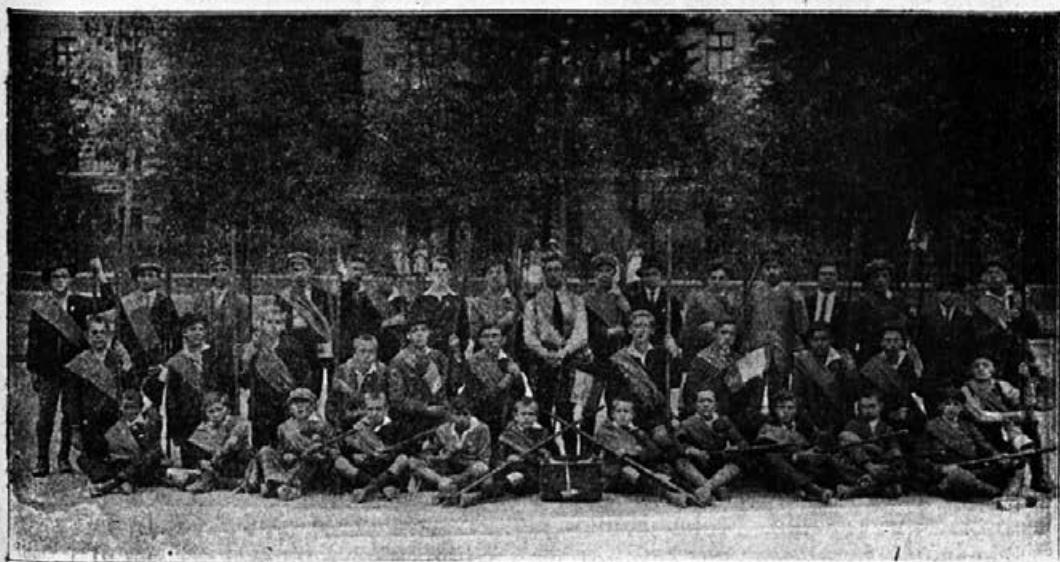
Velika Planina, kot del predgorja Kamniških, oziroma Savinjskih planin, je nedvomno najrazsežnejša gorska planota tega pogorja. Nje površje je zelo valovito, poraščeno s sočno planinsko travo in z redkimi borovci, v skalnatih delih z nizkim ruševjem. Višina je nekaj nad 1500 m, nje najvišja točka Nivca meri 1668 m. Prvi del pri vstopu, ločen od ostalega po mali vzboklini in umetni pregraji, nazivljemo Malo Planino. Nje pastirske kočee od poti niso dobro vidne. Mnogo razsežnejša je Velika Planina s skoro nad 40timi pastirskimi kočami. Zanimiv pri teh je način stavbe. Streha, sestavljena iz drobnih deščic, sega popolnoma do tal, da zgleda kakor kopa. In v sredi te stavbe je šele iz hlodov sestavljena prava kočea za pastirja. Prostor okrog njegove kočee služi v slabem vremenu za zatočišče mladi živini. Tu sem gonijo v poletnih mesecih živino na pašo, kjer ostane do jeseni. Tik ob pastirskih kočah stoji kočea Planinskega društva, ki nudi turistom prenočišče in oskrbo. Nekaj sto metrov od kočee je rob planine zavarovan z žično ograjo, ker so stene proti dolini Bistrice zelo strme in mestoma razrite po globokih jarkih hudournikov. Proti vzhodni strani pa pobočja bolj lahko padajo. Planina je od izletnikov jako obiskana, ker je raz njo krasen razgled na vse Kamniške planine, pozimi pa izredno dober teren za smučarje.

Jaz seveda nisem imel časa bratom vsega tega razlagati, ker sem pihal v vlažno dračje, da sem bil ves zasolzen. No, konečno nam je uspelo zaneliti ogenj. Komaj smo posedli krog njega, že nam je vriskanje javilo prihod glavnega oddelka. Isti je radi par slabotnejših bratov in radi teme moral ubrati daljšo kolovozno pot. Poleg tega je pa še moral transportirati kotel in meso.

Ko so zagledali ogenj, bila je vsa trudnost pozabljena in posedli so krog njega. Toda „1. vod zbor“, zvenel je odločni glas br. vaditelja in pod njegovim vodstvom je vod za vodom postavil svoje šotore. Bilo je mnogo smeha in tudi jeze, ker neuke roke niso mogle hitro postaviti nepoznanih jim vojaških šotorov. Z dobro voljo in pomočjo vaditelja so končno stali vsi. Med tem pa je na ognju zavrel čaj in kakor pri

vojakih se je vrstila dolga vrsta s skodelicami v rokah mimo kotla, kjer je sestra delila pri mrzlem gorskem vetru kaj dobrodošlo pijačo.

Po večerji se je kmalu vse razlezlo po šotorih in o polnoči je razen straže, ki je pri rednem menjavanju pazila na ogenj in red, vse spalo. Samo nekaj hudomušnežev je skušalo zbijati svoje burke, pa neusmiljena straža je takoj napravila mir. Vendar se je ravno v noči dogodil zelo smešen slučaj, ki je bil ves drugi dan povod šali in smehu. Sedel sem z nekaterimi brati in sestrami, ki so prišli za nami z večernim vlakom, v koči, ko pride straža na rednem obhodu javit, da je v taborišču vse v redu. Ko zapusti kočo, premoti jo zapeljiva zvezdnata noč, da se odpočije na klopi pred kočo, ki je bila vrh vsega še pokrita z vrečo. Komaj sede, začne klop pod njim godrnjati in predno se zavede, zgine

Moški naraščaj Sokolskega društva Ljubljana I. pred izletom na Vel. Planino.

pod njim z glasnim kruljenjem. Ta klop je obstojala namreč iz dveh mladih prašičev, ki ju je oskrbnica koč v varstvo proti mrazu pokrila z vrečami.

Oster mraz, ki je pritisnil proti jutru, je večini pregnal spanec in taborišče je oživel prejšnji dan, ko je izšlo solnce. Da se ogrejejo, izpeljal je br. Vulč, večkrat odlikovan dobrovoljec, malo vojaško vajo, ki je pri vzorni disciplini našega naraščaja jako dobro uspela. Izpred koč sledoč premikanju posameznih vojnih vrst, zamislil sem se nehote v bodočnost, ko bode današnji naraščaj mogoče v resnici prodiral po skalah — takrat pa z bombo v roki — za svobodo neodrešenih bratov. In krepek „ura“ mi je zazvenel iz ust kot odgovor na klic prve vrste, ki je prodrla do dozdevne sovražne črte. Kmalu nas je zbral okrog sebe zopet čajni kotel, ki je pregnal še zadnje sledove mraza. Prameni vzhajajočega

solnca so ravno obsevali vrhove Grintovca, Planjave, Ojstrice, ko smo se v odmoru razlezli po planini. Velik del je nabiral drva za kosilo, držnejši pa so plezali po skalah za planinkami, nekateri z lepim uspehom. Realisti so pa s pastirji sklepali kupčije za mleko. Edina, ki ni imela miru, je bila sestra kuharica. Treba je bilo pomiti kotel, nalupiti krompirja in še polno drugega dela, kar je pač v zvezi z izdatnim kosilom. Izvzemši straže je odšel ves oddelek dopoldne na vaje in razgled po planini in na bližnjo Nivco. Tako je bliskoma minulo dopoldne in ko je straža klicala k kosilu, je bila ura že enajst.

Kosilo je bilo vredno truda! Vsak polno skodelico guljaša, toda ne gostilniške vode, temveč tako gostega, da je žlica stala po koncu, kakor se je eden bratov izrazil. Komaj so bile skodelice postrgane, že je bilo treba podreti šotore, ker za 13. uro je bil določen odhod. Preko planine do Dola po zimerno padajočih tratih, tu kratek odmor, nato pa v dolino po strmih v serpentinah izpeljani stezi. Mladim razposajenim bratom se pa ni dalo ubirati serpentin, ampak udrli so jo naravnost po jarku navzdol. Ker ni bilo nobene nevarnosti, jim tega nihče ni branil in tako se je razvilo veselo tekmovanje. Na zbirališče na Kopišču so zato tudi prihajali cele dni ure.

Na Kopišču, to je skupina lovskih hiš kamniške korporacije, se namreč steka pot z Dola z ono v Kamniško Bistrico. Tu je bil po poltretji uri hoda zopet polurni odmor, da se je odpočilo mišičevje na nogah, ki se pri poti navzdol najbolj utruji. Po lepi poti skozi gozd je četa nato odkorakala k turistovski hiši v Kamniški Bistrici, ki je bila polna turistov in izletnikov. Dasi so imeli vsi popolnoma prosto, so se obnašali tako disciplinirano, da je žel. br. vaditelj splošno pohvalo. Mnogi bi radi ostali še dalj časa v podnožju lepih planin, ali ura je bila nelzprosna priganjalka. Treba je bilo popiti čaj, ki ga je skuhala ljubezniva oskrbnica in s krepkim Zdravo! smo vzeli slovo od gorskih vrhov, ki so rdeli v solničnem zatonu. Po galerijah in stezi smo sledili poskočni Bistrici in nihče ni vedel, kedaj sta minuli 2 uri do znane Korlnove gostilne. Pred hišo že stoji sestra kuharica, za vsakega velik kos kruha v nahrbtnik — ker za odmor ni časa, in s pesmijo in vriskanjem gre pot naprej po gladki cesti skozi Stranje mimo dolgega zidu, ki je danes vsaj za četrto ure daljši od včeraj, po tihih kamniških ulicah na kolodvor. Mnogo časa ni bilo, hitro na vlak in tu je šele prišel kruh pod zobe, na jezik pa razgovor o današnjem izletu in o onem, ki ga naredimo prihodnje leto. Pa kako si postavimo šotore, kaj je bilo včeraj napačnega in zopet smeh o prašičji klopi — in tako naprej vse do Ljubljane. Na državnem kolodvoru se je br. vaditelj zahvalil sestri, ki je tako požrtvovalno opravljala kuharski posel, naraščajnikom podal kratko navodilo o opremi, nato pa „Zdravo!“ in po ljubljanskih ulicah so se razgubile dolge planinske palice. Vsem pa je ostal lep spomin in želja, da se prihodnje leto zopet snidemo v čistem gorskem zraku, tam na

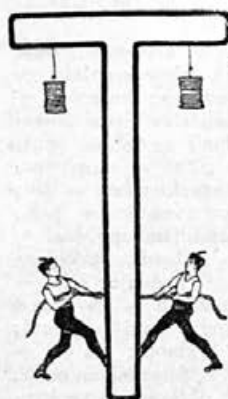
planinah, ki nas kot čudežno zdravilo oproščajo skrbi in vsakdanjih nadlog.

Slovensko-hrvatski tolmač.

S stavbo = gradnjom; telovadišča = telovežbališta; zvezanega = skopčano; dela = radnje; tako - kot = kao što - tako; telovadnici = telovežbaonici; letošnjem letu = letos; nobenega = nijednoga; pešizleta = izleta pešice; enkrat = jednom; katerem = kojem; tudi = također; naraščajnikov = naraštaja; komaj so izzveneli slavnostni dnevi otvoritve = jedva su minuli sv. čani dani otvorenja; napravila sva (dual) = učinili smo; vodnikom = vođem; določila sva (dual) = odlučili smo; vprašanj = pitanja; mojstrovo = majstora; jeklena = čelična; premagala = nadvladala; ovire = zapreke; ker = jer; koči = kolibi; vojašk = vojničke; škodlice = šalice; skrb = brigu; vendar = ipak; zaupali = pouzdali se u; pričakovani = očekivani; Ljubljančanje = Ljubljančani; dasi = premda; navajeni = naučeni; hribolazcev = planinara; odpeljali = odvedli; takoj = odmah; zgled = primer; odbrana = izbrana; mož = ljudi; nošnje = nošenje; štiri = četiri; zasedel = zaseo; vzhodnih = izlazima; nihče = nitko; ob prepevanju = za vreme pevanja; vedeli = znali; skozi = kroz, smo povedali = pričali smo; žagi = pilani; praharne = tvornice pušcanog praha; pripravnije hoje = spretnijeg hodanja; tik ob = kraj; namreč = naime; omenjena = spomenuta; tovarna za smodnik = tvornica za prah; varnosti = segurnosti; poslopja = zgrade; vsaksebi = svaka za se; obdana = zaokružena; gozda = šume; pripeti = dogodi; vname = upali; varuje = čuva; drevje = stabla; trudnemu = umornome; zdi včasih = čini kadkada; rabiš = trebaš; v resnici = uistini; nogavic = bečava, čarapa; odprl = otvorio; velikanov = divova; pozabljeno = zaboravljeno; povpraševala = ispitivala; pač = doista; prehudi = preveliki; sadje = voće; toda = ali; že = već; okraju = okrugu; zelo = veoma; nalezljiva = pilepčiva; griža = srdobolja; prepovedati = zabraniti; zapeljivo = zamamno; izborn = izvrsno; če = da; zmužnil se = izmaknuo se; senčnem = hladovitom; bližnjico = kraticu; določen = opredeljen; kot pot = nego put; klet = podrum; žejo = žeđu; precej = prilično; zamudili = zakasnili; deloma = delomično; gotovostjo = sa stalnošću; naloga = zadaća; poiskati = potražiti; lovil = zatekao; urno = hitro; bližnjico = kraticu; čut = osećaj; slovi = na glasu je; košček = komadić; naprej, zakaj = napred, jer; rdečem = crvenom; svitu zahajajočega = sevu zapadajočega; vedno = uvek; ubrati = izabrati; zavil = zakrenuo; peljal = vodio; mestoma = delomično; pedi = pednja; doumeti = shvatiti; včasih = kadkada; navzdol = nizbrdo; akotudi = akoprem; navkreber = uzbrdo; podžigali = bodrili; mikalo = nukalo; odpočiti = odmoriti se; zavarovani = zaštićeni; skal = pećina; zanje = za njih; oziroma = odnosno; borovci = borima; v skalnatih = u kamenitim; ruševjem = kosodrevinom, klekom; vstopu = ulazu; ločen = odeljen; pregraji = pregradom; nje = njezine; streha = krov; sega = siže; kopa = stog; hlodov = klada; tik ob = kraj; nudi = pruža; oskrbo = snabdjenje; zavarovan = zaštićen; vzhodni = istočnoj; razrite = razrovane; hudournikov = bujica; bolj lahko = laganije; obiskana = posećivana; raz njo = s nje; smučanje = točiljanje; seveda = to se razume; razlagati = tumačiti; pihal = podpirivao; da sem bil ves zasolzen = da su mi udarile suze na oči; zaneliti = učiniti; vriskanje = vikanje; teme = tame; ubrati = izabrati; trudnost = umornost; pozabljena = zaboravljena; krog = okolo; toda = ali; zvenel = zvučio; jeze = srda; razlezlo = razišlo; rednem menjavanju = redovitoj promeni; hudomušnežev = dosetljivaca; burke = lakrdije; ravno = upravo; povod = uzrok; odpočije = odmori; klop = klupa; godrnjati = mrmljati; zavede = osetio; zgine = nestane; kruljenjem = gurikanjem; prašičev = prašičića; ki ju je = koje je; oskrbnica = providnica; spanec = san; izpeljal = izveo; vajo = vežbo; sledeč premikanju = pra' eći pomicanje; v resnici = u istini; neodrešenih = neoslobodenih; klic = poziv; dozdevne = umišljene; sovražne = neprijateljske; kosilo = ručak; drznejši = drzovitiji; plezali = penjali se; planinkami = šapastim belolistima (cveće); skleпали kupčije = trgovali, pogadali se; izdatnim = obilnim; vaje = vežbe; bliskoma = strelimice; klicala = zvala; ura že enajst = jedanaest sati, časova; po koncu = uspravno; tratah = ledinama; rasposajenim = nestašnim, raspuštenim; naravnost = upravno; nobene = nikakve; tekmovanje = utakmica; se steka = sastaje se; po pol tretji uri = nakon dva sata i po; odpočilo = odmorilo; splošno = uopšte; smo vzeli slovo = oprostili smo se; rdeli = žareli; smo sledili = išli smo uz; šele = tek jedva; prihodnje = sledeće; spomin = uspomena; snide-mo = sastanemo; čudežno zdravilo = čudovit lek; nadlog = nevolja, briga.

Naša srca.

isto nedeljo je bilo po vasi silno živo. Lepo je solnce sijalo in z zlatom skromne domove okraševalo; pota so bila čedno pomeдена, nageljne in rožmarine so dekleta postavila na okna, da veje po sobi sveži in čisti duh. Matere so stale pred kuhinjo, najmlajši fantki so jih izpraševali, kaj bodo za kosilo skuhale, pa odgovora niso dobili, da je bila radovednost večja in pričakovanje sladkejše.

„Prinesi mi malo drobnih drv, po drvarnici jih poberi“ je rekla mati z delom zaposlena. Fantek je ponosno šel na delo; v drvarnici je pobral vse do zadnje iveri, polno naročje je imel. Njegov ponos je rasel, v samozavestnem pogledu se je zrcaril.

Mati stopi na prag: „Oh, kako si priden in močan! Saj ne boš mogel toliko nesti — no hitro prinesi!“ Hitro, brez besed je fant pokazal, da bo mogel toliko nesti. Kako ne bi! Saj je močan in kmalu bo tako velik, kakor je starejši brat. Zadnjič sta se merila in sega mu do čez kolen.

Z lahkoto je vrgel Janezek drva pod ognjišče. „No, si že priden —“ so rekli mati.

„Cigani!“ — je v tistem hipu završalo pred sosedovo hišo. Kot na perotih so tekli otroci po potih, vse je hitelo k travniku ob potoku. Veselo vršanje po vsej vasi, klici in kriki na vseh straneh, kakor če ob spodnjem koncu vasi zaigra godba slovaških muzikantov.

Matere so ostale same v kuhinjah, okoli hiš je vse utihnilo. Nikjer v hišah ni bilo otroka, ki bi prinesel materi to ali ono stvar.

Na travniku ob potoku so se na svojem večnem potovanju vstavili cigani. Od daleč so prišli. Bog ve, od kod. Daleč gredo, Bog ve kam. Kaj jih je privedlo v tiho, skromno gorsko vas, ni nihče razmišljal. Je moralo že tako biti. Cigani sami ne bi mogli dati odgovora. Tri vozove so zapeljali na travnik; konjev je veliko več, kakor je potrebno za tri vozove. Kmet je uganil, da so ostali konji za to, da nadomeste tovariša, ki bi od lakote in truda padel na cesti in bi ne mogel dalje. Cigani ga kar puste ležati, vprežejo drugega in gredo veselo naprej.

Oživelo je od čudne, nobenemu razumljive govornice. Cigani, stari in mladi, od solnca ožgani in vsi s črnimi lasmi so se usuli iz vozov. Ženske so bile med njimi, vse z razpuščenimi lasmi, nekatere s pipo v ustih, in bahato je stara ciganka vlekla dim iz dolge smrdeče pipe. Pri tem pa je pljuvala ostro in na daleč, kakor vaški pastir, ki tobak žveči. Kmet je premišljal: koliko družin je tu zbranih, kdo so matere, kdo

očetje, kateri so otroci te matere, kateri druge. Nihče ni uganil. Najmodrejši med radovednimi vaščani je povdaril: „Saj je vse skupaj le ena družina! Tista-le stara, zgrbančena ciganka, ki čepi ob stopnjicah ob vozu, je mati vseh!“ In vaščani so bili zadovoljni.

Cigančki mali in zgovorni so bili živi kakor je živa voda v potoku. Bali se niso nikogar, kakor da bi bil ves svet njihovo bogato kraljestvo.

Janezek je stal ob plotu. Roke v žepu, klobuk mu je čepel po strani. Za klobuk pa mu je starejši brat pripel pero od pravega divjega petelina. Da bo bolj korajžen! Nemir se je polaščal njegove duše. Kipelo je v njej. Naenkrat je občutil težko tesnobo, kakor da bi bil nekam trdo prikovan, kakor da bi bilo njegovo veselo hotenje v ozko gajbico zaprto. V duši ga je dražilo: „Ti ciganski otroci imajo lepo, tako svobodni in prosti so. Delajo kar hočejo. Mati jih ne kara, oče ne kriči nad njimi.“ Hotel bi čez plot, med nje bi se pomešal, takoj bi bil njih brat. Govoriti bi se tudi kmalu naučil. Hodil bi po svetu z njimi, v mesta bi prišel, v ona lepa mesta, o katerih je slišal doma pripovedovati starejše brate in sestre. Ob potokih bi se igral, po belih cestah bi hodil, vriskal bi vedno kakor bi bil vedno pastir na paši. Po gozdih bi šotore postavljaj, okoli ognja bi sedel in smejal bi se ljudem, ki bi prišli v bližino, pa bi se ustrašili in bi s krikom zbežali. Janezek je stal tiho ob plotu. Gledal je v cigansko življenje in preživljal je živo vse cigansko življenje, vse z lepimi rožami posejano. Nikjer temne sence, polno svobode —. Morda so drugi tudi sanjali o svobodi ciganov, katerim je ves svet odprti dom, morda pa so se jim cigani z njih svobodo v srce smilili, morda nekateri niso ničesar mislili in so samo želeli, da bi cigani skoro zapustili vas in se ne vrnili. Janezek se je zdramil iz sanj. Ogovoril ga je sosedov Francek in mu ponudil veliko rdeče jabolko.

Janezek je v jabolko ugriznil. Rad ima jabolka. Tako rad jih ima, da jih je kupoval mesto sladkarij, kadar mu je mati za pridnost podarila krajcar.

Priteče pa k njemu mali ciganček, govori mu čudne, nerazumljive besede in sklepa in dviga roke kakor k prošnji v molitvi — in kaže na jabolko. „Hotel bi jabolko. Tudi on ima morda najrajši jabolka in nima krajcarja, da bi jih kupil, vrta pa tudi nima doma, mati mu jih ne kupi, ker je revna in brez denarja —“ je razmišljal Janezek. Za hip se mu je zazdelo silno žalostno in hudo, da bi oddal jabolko. Saj nima nobenega več. In tako rad ima jabolka! Pa že v tistem hipu je tiho in nekako ponosno dvignil roko čez plot in dal ciganu najdražje, kar je imel. Ciganček ni rekel ničesar. Ugriznil je in utekel k bratcem in sestricam. Janezek pa je gledal za njim, stal je kakor zmagovalec pred plotom in v srcu se mu je zganilo nekaj silno mehkega. „Saj so reveži!“ je omenil proti sosedovemu.

Tisti čas pa je v zvoniku udarila ura poldan. „Kosilo bo in mati nerada čaka. Ob dvanajstih mora biti vse doma —“ se je zavedel Jane-

zek, pustil tam sosedovega in druge mlade prijatelje in je hitel domov. Misel je bila samo še pri materi, vsa prožeta z zavestjo, da jo ne sme užalostiti, da bi prišel prepozno h kosilu.

Ravno tisti čas je pripeljal po poti voz. Na njem so sedeli lepo oblečeni ljudje. Iz sosedne tovarne so in se peljejo po deželi na izprehod.

Cigančki so se vsuli k vozu, roke privzdigovali in prosili: kruh, krajcar ali Bog ve, kaj so hoteli. — Gospa zraven voznika zagradi za bič in švigne po na pol nagih cigančkih, da so se razkropili kakor mladi ptiči, če se jim človek približa.

„Oh, ti cigani so tako umazani,“ je bahato povdarila gospa. Hčerkico, ki se je nazaj ozirala po ciganih, pa je pokarala: „Pusti no cigane! Kdo bi se menil za nje!“

Janezek je od matere izprosil velik kos kruha in veliko jabolk in jih je po kosilu šel razdeljevati med cigane. „Saj so reveži lačni! Le nes jim!“ Tako je rekla mati iz vasi.

Slovensko-hrvatski tolmač.

Vas = selo; nageljne = karanfile; veje = struji; fantki = dečaci; izpraševali = ispitivali; kosilo = obed; drvarnica = podrum; saj = ta; zadnjič = zadnji put; čez = preko; završalo = zaklicalo; na perotih = na krilima; če = ako; godba = glazba; h ša = kuća; Bog ve = Bog zna; nihče = nitko; uganil = pogadalo; govorica = reč, govor; z lasmi = kosama; usuli = raspršali, razšli; vaški = seoski; čepi = čuči; vaščani = seljani; pollašal = obuzeo; zdramil = probudilo; pridnost = marljivost; revna = siromašna; hudo = ružno, strašno; zmagovalac = pobednik; zganilo = probudilo (očutilo); zavest = misao, uverenje; zraven = kod; voznik = kočijaš.

J. JERAS:

Zgodovina telovadbe.

(Dalje.)

Telovadbe pri Rimljanih. — Nepravilna gojitev telovadbe v rimski dobi. — Telesno vežbanje rimskih vojakov. — Rimski cirkusi, gladiatorji in atleti.

telovadbi pri starih Grkih smo se pomenili doslej precej natančno. Vse, kar smo čuli o njej, nas je prepričalo, da je bila grška telovadba res „idealna“, kakor pravimo o stvarih, ki jih smatramo, da so na vrhuncu lepote in razvitka. Zato nam je grška telovadba še vedno — vzor. Ne moremo pa trditi tega o drugem kulturnem narodu starega veka — o Rimljanih.

Rimljani niso posnemali Grke v oni telovadbi, ki je bila Grkom ideal. Pri njih ne najdemo virov vsestranske vzgoje telesa. Tudi niso imeli zmisla za narodno telovadbo, t. j. da bi se je udeleževal in jo gojil celokupen rimski narod. Bilo je sicer pri Rimljanih izobraženiu

Grkov, posebno mnogo zdravnikov, ki so priporočali grško telovadbo, tudi med Rimljani je bilo dosti zagovornikov za urejeno in narodno telovadbo. Ali nasproti njim se je postavila stranka starih rimskih korenin, ki so bili strastni sovražniki vsega grškega in so se zato odločno upirali novotarijam, ki so prišle iz Grčije v rimsko državo, seveda tudi telovadbi, ki so jo začele ipak gojiti nekatere ugledne, bogate in izobražene rimske rodovine.

Ker si grška telovadba ni mogla priboriti poti k Rimljanom, in ker so bili oni sami za telesno vzgojo naroda preveč malomarni, nimamo o telovadbi Rimljanov mnogo povedati. V kolikor so gojili poedine telesne vaje: hojo, skok, tek, metanje kopja, borenje, plavanje in dr., je služilo to — kot potrebno posnemanje grške telovadbe — v zdravstvene in vojaške svrhe. A še to skromno telovadbo so gojili nepravilno, brez vsake urejenosti.

Zgodovina nam pove, da so imeli Rimljani nekaj časa jako močno državo. Učvrstili in razširili so jo z mnogimi vojskami. Zato govori rimska zgodovina zelo obširno o ustroju rimske armade in o telesnih vežbah vojakov. Vojaška dolžnost se je začela pri Rimljanih z 18. letom in tedaj so se začeli vežbati mladeniči v onih telesnih spretnostih, ki so jim bile potrebne za vojskovanje. Novinci so se vadili najprej v vztrajnih pohodih, v teku in skoku. Vsi vojaki so morali znati plavati; zato so bila vojaška vežbališča kolikor mogoče blizu vode. Dalje so se morali dobro izuriti v napadanju na protivnika. V ta namen so dobili pri vajah ščit, ki je bil dvakrat težji od onega, ki so ga rabili v vojski, v drugo roko pa kol, ki je bil tudi dvakrat težji od prave sulice. S tem so udarjali po močnem in debelem kolu človekove velikosti, ki je bil trdno zabit v zemljo in je predstavljal sovražnika. Udarjalo in bodlo se je z naskokom in zaletom od vseh strani in na različne načine. Rimljani so polagali v vojski največjo važnost na izurjenost z mečem in s kopjem. — V teku so dosegli Rimljani lepe uspehe. Pripoveduje se o dečku, ki je pretekel v enem dnevu 75.000 korakov daleč, t. j. skoro 60 km. Mojstri so bili Rimljani v plavanju in kopanju. Zelo so cenili čisto telo. Zgradili so neštevilno lepili in z vsem potrebnim opremljenih kopališč, katerih ostanke najdemo še danes v mnogih krajih pod imenom „Rimska kopališča“.

O svečanih dneih so prirejali v posebnih prostorih — cirkusih, — tekme v jahanju in umetni vožnji. Cirkusi so obsegali včasih ogromen prostor. Največji je bil Cirkus maximus poleg reke Tibere, ki je imel prostora za 385.000 gledalcev. Glavna točka cirkuških tekem je bila vožnja z dvokolnicami z dvema in s štirimi vpreženimi konji. Rimljani so proslavljali različne svečanosti z igrami v cirkusih, in sicer na prvem mestu z borbami z orožjem in s konjskimi tekmami. Rimljanom so bile krvave borbe z orožjem prava strast. V tem vidimo tudi jasno razliko med plemenitimi Grki in krvoželjnimi Rimljani. Medtem, ko so prvi

pokazivali na javnih telovadnih prireditvah svojemu narodu lepoto in blagodejne učinke telovadbe, so drugi strastno hiteli v cirkuse, kjer se je v borbah med gladiatorji in atleti prelivala kri ali pa so divje zveri trgale telesa nedolžnih mučenikov — vse to v naslado gledalcev. Kruha in iger so zahtevali Rimljani od svoje države.

Prvotni rimski cirkusi, ki so imeli obliko podkve — kakor grški hipodromi — kmalu niso več zadostovali igre želnim Rimljanom. Graditi so se morali posebni cirkusi, okrogle oblike, imenovani amfiteatri. V njih so se predstavljali različni načini borenja. Najbolj znane in Rimljanom najpriljubljenejše igre so bile one z meči. S kratkim in širokim mečem (gladius) v eni roki in z okroglim ščitom v drugi roki oboroženi borilci ali gladiatorji so si stopili nasproti in se borili na življenje in smrt. Od meča preboden slabjši gladiator je padel, tekla je kri, a rimski narod je gledal to z največjim uživanjem, kakor gledajo še danes Španci z največjim zadoščanjem na bikoborbah od bika nabodenega toreadorja in trpinčenje uboge živali. Tak narod seveda ni imel pojma in zmisla za ono telovadbo, ki da lepoto in moč telesu in plemenitost duši. Zato so pa tudi Rimljani tako neslavno propadli s svojim velikim cesarstvom vred, katerega žalostne ostanke nam nudi sedanja Italija.

Pozneje so bile uvedene gladiatorske igre z divjimi zvermi: z levi, s tigri, z medvedi, s krokodili in celo s sloni. S temi zvermi so se borili posebno izvežbani gladiatorji in pa v to obsojeni ljudje, ki so seveda večinoma vsi poginili.

V krščanski dobi najdemo največ mučenikov, ki so padli v amfiteatrih kot plen zveri in gladiatorjev za Kristusovo vero.

V krutosti niso nič zaostajali za gladiatorji rimski atleti, ki jih je bilo tudi dosti, zakaj zaslužek je bil dober. — Vsem tem krutim in krvavim igram je stopilo na pot krščanstvo. Popolnoma pa so prenehale šele z razpadom rimske države v četrtem stoletju po Kr. rojstvu.

- - - G L A S N I K - - -

† Sokoliču Mirku Kolarju. Kolar Miroslav, učence meščanske šole in član naščaja Mariborskega Sokola, je 25. julija 1921. po nesrečnem naključju utonil v Dravi. Njegovo truplo se je našlo in je bilo pripeljano v nedeljo 9. oktobra, v Maribor, kjer se je vršil istega dne ob 15. uri pogreb od glavnega kolodvora na pokopališče v Pobrežju. Bodi mu zemljica

lahka! Vsevišnji je posegel s svojo mogočno roko v harmonije, ki valovijo skozi sokolske vrste, da je zazvenel iz njih disakord, ki je globoko odjeknil v naših dušah. Bilo je to tedaj, ko je ta mogočna roka segla v naše vrste, ne v vrste našega članstva, nego med naš up in našo nado, med naše cvetje ter utrgala cvetko — tebe in te dvignila v svoje dobrotno naročje.

Ob tvojem preranem grobu, dragi Mirko, se spominjamo, kaj si nam bil in kaj si kljub malemu številu svojih let za sokolstvo že storil. Bil si eden naših najpridnejših, najnavdušenejših, in malo je bilo telovadnih ur, ko smo vprašali: »Kje pa je danes Mirko, da ga ni?« In tvoj učitelj vaditelj te je poznal, ti priznal tvoj trud in te zanj nagradil, da te je napravil za voditelja vrsti, ki si jo vodil z žarečimi očmi.

Ali vemo, da te ni vleklo v telovadnico le stremljenje, da okrepiš svoje telo, da morda stopiš, ko bi ti prišel čas, v službo svojega kralja kot jak in čil vojak; vlekla te je tja še bolj ljubezen, ona ljubezen, ki jo je oznanjal naš učenik Jezus Kristus in ki sta ji utrla posebno pot sokolska apostola Tyrš in Fügner: vlekla te je ljubezen do tovarišev, bratcev, do svojega naroda in svoje domovine.

In za vse to smo ti hvaležni in te hočemo obdržati v blagem spominu. Počastiti hočemo tvoj spomin s tem, da bomo gojili v svojih srcih iste misli in ista čuvstva, ki si jih nosil v svojem srcu ti, da bomo vredni hoditi v senci onega prapora, pod katerim si korakal ti.

Ko smo storili to obljubo, ti na tvojo zadnjo pot kličemo srečen: Zdravo! Na snidenje nad zvezdami!

Dr. K.

Sokolski praznik v Radovljici. Dne 2. oktobra t. l. so prileteli v lepo gorenjsko sokolsko gnezdo Sokoli od daleč in blizu, da proslavijo trojni praznik domačega društva.

Zjutraj so se zbrali vsi ti Sokoli in mnogobrojno ljudstvo pred skromno kmečko hišico, kjer jih je nagovoril br. Špicer iz Radovljice in ob grmenju topičev odkril spominsko ploščo ki se glasi:

V spomin bratu mučeniku.

BOŠTJAN OLIP,

rojen v tej le hiši 20./1. 1892.,

ustreljen po avstrijskih krvnikih
20./5. 1918. v Murau — radi upora.

Vzidalo 4./9. 1921 »Sokolsko društvo
v Radovljici«.

Ko je godba doigrala narodne himne, se je razvil slavnostni sprevod skozi mesto na telovadišče, kraj novozgrajenega Sokolskega doma. Naraščaj je nesel veliko sliko

br. Olipa, da jo obesi v telovadnico, kjer mu bo br. Boštjan vedno pred očmi kot vzoren Sokol, ki je rajši dal življenje, nego bi izdal domovino. Ponosno so korakali Sokoliči, oči so jim žarele veselja, saj so korakali na lastna tla, pod lastno streho in jih je navdajala zavest, da so tudi oni po svojih močeh pripomogli, da stoji danes v Radovljici Sokolski dom. Po slavnostni otvoritvi doma po br. Trillerju jih je čakalo zaslužno plačilo za njih trud. Iz rok svojih vodnikov je sprejel naraščajev zastavonoša, mali Miran Špicer, delo in dar dveh požrtvovalnih sester — prapor. Marsikomu so se rosile oči, ko je govoril mladi zastavonoša takole:

Prejeli deca prapor smo,
prejeli prapor beli,
kako da ne bi vriskali
in bili bi veseli.
Ker barva bela naša je,
to barva je mladine,
ki v poznih letih starcem še
sladke budi spomine.
To barva belih orlov je,
ki dom osvobodili,
ki rešili so, bratje, nas,
sovragu moč zlomili.
To barva luči, solnca je,
ki seva naokoli,
otroci luči, solnca smo
pa tudi mi Sokoli.
K tej barvi pa se družita
še modra in rdeča,
da skupno, kakor sestre tri,
bodre srca goreča,
naj ljubijo svoj rodni dom,
naj čuvajo državo,
naj širijo med ljudstvom vse
slovansko misel pravo.
Nad barvami pa sokol siv,
kot stražnik domovine
z očesom bistrim gleda v svet,
ponosen je mladine.
Ponosni tudi pa smo mi,
sedaj še deca mala,
a strah, gorje sovragom vsem,
ko deca bode vstala,
ko vzrase tudi nam telo
kot so nam srca vzrasla,
to četa bo, to vojska bo,
viharjem vsem odrasla.
Zato pa hvala sestram dvem

za trud in za vse delo
in hvala tudi drugim vsem
za uro to veselo,
ki nam ostala v srcu bo
zapisana vse čase,
da v nje spominu nam pogum
in volja k delu rase.

A prapor ti, pa vodi nas
k svobodi, k solncu, k luči,
podpiraj nas in drami nas,
značajnosti nas uči.

Mi pa hodili za teboj
vsi bomo vedre glave,
iskati nikdar nočemo
koristi ali slave.

Le dom in domovina naj
nam vedno v srcu bodi.
in, da svobodna, čista bo,
nas k slavni zmagi vodi.

V imenu vseh prisegam ti,
da te ne zapustimo,
te čuvamo, te dvigamo,
se vsi ti izročimo.
In predno, kakor tuja moč
bi tebe ugonobila,
naj zemlja črna rajši nas
za večno bi zakrila.

Zopet je zagrmelo iz topičev, ko se je mladi prapor poljubljaj z ostalimi prapori in se uvrstil med nje. Na tem mestu naj bo pohvalno omenjeno, da je radovljiško Sokolsko društvo prvo, ki je sledilo

zgledu Maribora in Ljubljane in je dalo svojemu naraščaju lastni prapor.

Popoldan se je vršila na letnem telovadšču poleg doma dobro uspela javna telovadba. Godba je zaigrala veselo koračnico in kmalu je napolnil naraščaj telovadni prostor. Nastopilo je hkratu: 20 moške dece prav dobro z vajami s paličami, 22 ženske dece ljubko s cvetnimi loki in 16 ženske dece pod 5 let stare, ki je izvajala vaje s praporci bolje, kot se je pričakovalo od nje. Razen teh od delkov, ki jih je postavilo domače društvo je istočasno nastopilo tudi 12 fantov obrtnega naraščaja z Bleda ki so nam pokazali prav lepe skupine. Prva točka se je vadila po štetju brez godbe, kar je gotovo škodilo celotnemu vtisu. Pogrešali smo naraščaj domačega društva, zaman smo čakali, da vidimo lepe proste vaje, ki so določene za l. 1922. Ali radovljiško društvo nima v svojih vrstah moškega in ženskega naraščaja v starosti od 14. do 18. leta? Nastopili so člani in članice s prostimi vajami za l. 1922; prvih je bilo 72, drugih pa 60. Sledila je še orodna telovadba: radovljiška in škofjeloška vrsta na bradljah, kombinirana vrsta Bled-Kranj na drogu in kombinirana vrsta Jesenice-Kranj-Ziri na krogih. Telovadbo je zaključila vzorna vrsta ljubljanskega Sokolskega društva na drogu. M. K.

Sokolske kipe in plakete iz mavca

(gipsa) dobavlja iz prijaznosti Simon Gregorčičeva javna ljudska knjižnica v Ljubljani, Vidovdanska cesta 2. V zalogi ima: dva kipa iz čeških prostih vaj za članice (veselje in žalost) in en kip iz čeških prostih vaj za člane, vsak kip stane 70 K. Tyršev in Fügnerjev kip po 25 K komad. Tyrševa in Fügnerjeva plaketa po 25 K komad. Kipi in plakete so najprimernejši okraski za sokolske telovadnice in za društvene sobe, pa tudi za privatna stanovanja so jako primerni okraski. Bratska društva in članstvo opozarjamo na to s pripombo, da knjižnica razpošilja kipe in plakete po povzetju ali proti predplačilu.

Pripravna božična darila!